

Kepentingan *Huiguan* (Persatuan Cina) Terhadap Orang Cina Bentong Semasa Zaman Kolonial British

The Importance of Huiguan (Chinese Association) For Bentong Chinese during the British Colonial Period

Yang Chen¹, Khairi Arrifin²

^{1,2}Fakulti Sains Kemanusiaan, Universiti Pendidikan Sultan Idris Malaysia

Email: m20141001013@siswa.upsi.edu.my

Abstrak

Tujuan artikel ini bertujuan meneliti kepentingan dan peranan *huiguan* dalam komuniti Cina semasa pentadbiran British. Artikel ini berfokus kepada *huiguan* yang ditubuhkan sebelum tahun 1957 dan peranan *huiguan* tersebut terhadap orang Cina Bentong. Kaedah kualitatif telah digunakan dalam kajian ini. Analisis kajian ini dilakukan berdasarkan kepada sumber primer dan sekunder daripada laporan tahunan dan manuskrip persatuan, buku, jurnal, serta majalah terbitan *huiguan*. Hasil kajian ini menunjukkan bahawa Persatuan Dewan Perniagaan Cina Bentong, Persatuan Kwangsi Bentong dan Persatuan Dewan Perhimpunan Cina ialah *huiguan* yang paling awal ditubuhkan dan berpengaruh dalam komuniti Cina Bentong. Penubuhan *Huiguan* tersebut memainkan peranan penting dalam menyediakan kebijakan dan bantuan kepada anggota seperti menyediakan tempat penginapan sementara memberi peluang pekerjaan, menguruskan hal perkahwinan dan pengebumian ahli, mengadakan aktiviti tradisi, adat resam dan kepercayaan orang antara Cina, menyediakan kemudahan kesihatan dan aktiviti rekreasi serta menyelesaikan pertikaian yang berlaku puak dan ahli. Kepentingan *huiguan* dalam masyarakat Cina di Bentong berjaya mewujudkan kehidupan masyarakat yang harmoni.

Kata kunci: huiguan, kepentingan, peranan, orang Cina, Bentong

Abstract

The purpose of this article is to examine the importance and the role of huiguan in the Chinese community during the British administration. This article focuses on the huiguan which was established before 1957 and the roles of huiguan to the Bentong Chinese community. Qualitative methods have been used in this study. The analysis is based on primary and secondary sources from annual reports and manuscripts of huiguan, books, journal, and magazines of huiguan. The results show that the Bentong Chinese Chamber of Commerce, the Association of Bentong Kwangsi and the Association of Chinese Assembly Hall were the earliest established huiguan in Bentong and were influential huiguan for the Bentong Chinese. Huiguan plays an important role in providing welfare and assistance to members, such as providing temporary accommodation, providing job opportunities, managing matters of marriage and funeral, holding the Chinese tradition, customs and belief activities, providing health facilities and recreational activities and resolving disputes which occurred between tribes and members. The importance of huiguan in the Chinese community in Bentong has succeeded in creating a harmonious community life.

Keywords: huiguan, importance, role, Chinese, Bentong

Pengenalan

Bentong merupakan bandar tumpuan orang Cina yang terkenal di Pahang. Sebelum campur tangan British dalam pentadbiran Pahang, Bentong hanya merupakan sebuah kampung Melayu, penduduknya tidak ramai.¹ Oleh sebab Bentong kaya dengan bijih timah, kerajaan British hendak membangunkannya untuk memperoleh bijih timahnya. Pada tahun 1897, British menandatangani satu kontrak dengan pelabur Cina yang terkenal di Selangor, iaitu Loke Yew supaya beliau

¹ Chan, C. P. Malai Xiya Wendong de Guangxi Ji Huaqiao Huaren [Orang Cina Kwangsi di Bentong Malaysia]. Bagui Qiaokan. 1987. Hlm. 35.

membangunkan perlombongan bijih timah serta membina jalan raya dan bandar di Bentong.² Projek pembangunan tersebut telah menarik ramai orang Cina datang ke Bentong untuk menjadi buruh, pelombong dan pedagang.

Bilangan orang Cina yang semakin meningkat telah merangsang pembentukan *huiguan* Cina di Bentong. Buruh-buruh Cina yang mencari rezeki di Bentong sentiasa berasa bimbang, rindu keluarga dan amat memerlukan sokongan serta bantuan. Mereka berasa lebih selesa dan mesra apabila bersama dengan orang yang sama dialek, tempat atau keturunan. Maka, penubuhan *huiguan* dapat mengumpulkan mereka yang sama dialek, tempat dan keturunan supaya membekalkan bantuan dan keselesaan bersama, menjaga keselamatan dan juga menyatupadukan mereka demi menentang pembulian daripada suku kaum lain.³ Penganjuran *huiguan* adalah untuk memenuhi keperluan orang Cina dari sudut sosial dan ekonomi. *Huiguan* biasanya mengadakan aktiviti budaya dan sosial demi memberi sokongan dan sumber tempat berkumpul kepada para imigran Cina terutamanya sinkeh.

Metodologi Kajian

Kaedah kajian yang digunakan dalam kaedah kualitatif dengan memberi penekanan ke atas analisis sumber dan dokumen primer dan sekunder. Untuk mengenal pasti kepentingan *huiguan* terhadap orang Cina Bentong semasa pentadbiran British, sumber primer dan sekunder telah dikumpul dan dianalisiskan dalam kajian ini. Sumber primer dikumpulkan daripada laporan tahunan dan manuskrip *huiguan* manakala sumber sekunder dikumpulkan daripada buku, jurnal dan majalah-majalah terbitan *huiguan*. Laporan tahunan, manuskrip dan majalah *huiguan* yang diperoleh daripada perpustakaan Dewan Perhimpunan Cina Bentong, pusat sumber Persatuan Kwangsi Bentong, dan pejabat Persatuan Dewan Perniagaan Cina Bentong, merupakan sumber rujukan utama bagi memperlihatkan peranan *huiguan* terhadap orang Cina Bentong.

Asal Usul *Huiguan*

Huiguan boleh diterjemahkan secara langsung sebagai “persatuan klan”. Pertalian tempat asal dan klan ialah ciri-ciri utama yang mengenal pasti bentuk *huiguan* orang Cina di seberang laut. Sebenarnya, *huiguan* Cina seberang laut mempunyai latar belakang berabad-abad lamanya di negara China. Di China, setiap wilayah dan daerah mempunyai dialek, adat sosial tempatan dan kepercayaan agama yang berbeza. Pertubuhan *huiguan* telah wujud di Peking seawal abad ke-15.⁴ Menjelang akhir abad ke-16, *huiguan* juga mula muncul di bandar-bandar utama China, yang ditubuhkan oleh pedagang atau tukang yang berasal dari kawasan yang sama di China. Matlamatnya untuk melindungi kepentingan ekonomi kumpulan dan melaksanakan kebajikan dan fungsi sosial tertentu untuk anggotanya yang jauh dari kampung halaman.⁵ Salah satu fungsi utamanya sebagai tempat yang membekalkan makanan, tempat tinggal sementara dan bantuan kepada pedagang, pegawai dan penduduk dari tempat dan dialek yang sama. *Huiguan* juga sentiasa digunakan sebagai tempat tinggal sementara kepada calon-calon peperiksaan yang sama dialek atau tempat, yang datang ke bandar untuk menyertai ujian perkhidmatan awam bagi kemasukan birokrasi kerajaan.

Ketika berlakunya peningkatan bilangan orang Cina di Tanah Melayu pada abad ke-19, persaingan antara orang Cina telah merangsang pengimportan budaya penubuhan *huiguan* yang mewakili daerah atau wilayah berbeza ke Tanah Melayu. Memandangkan orang Cina mempunyai kesetiaan terhadap klan dan tempat asal yang kuat, maka mereka biasanya mencari orang dari klan dan kawasan yang sama semasa mereka di seberang laut supaya mendapat bantuan dan keselesaan

² Cant, R. G. *A Historical Geography of Pahang*. Monograph of the Malaysian Branch Royal Asiatic Society (MBRAS). Times Printers Sdn. Bhd, Singapore. 1973. Hlm. 49.

³ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Zhongguo Huaqiao Chuban Gongsi, Beijing. 1991. Hlm. 33.

⁴ Ho, P. T. *Zhongguo Huiguan Shi Lun* [Kajian Sejarah Tentang Huiguan di China]. Taiwan Xuesheng Shuju, Taipei. 1966. Hlm. 11.

⁵ Him, M. L. *Historical Development of the Chinese Consolidated Benevolent Association/Huiguan System. History and Perspectives*. Chinese America. 1987. Hlm. 14.

bersama.⁶ Oleh yang demikian, penubuhan *huiguan* dapat memudahkan mereka mengumpul orang Cina yang sama klan, kawasan dan dialek. *Huiguan* di Tanah Melayu ditubuhkan berdasarkan dialek, tempat asal, suku dan pekerjaan. Antaranya, jenis *huiguan* berdasarkan dialek dan wilayah merupakan pertubuhan paling umum dan banyak di Tanah Melayu. Bilangan orang Cina yang berasal di kampung yang sama biasanya amat terhad, ia tidak cukup untuk menubuhkan suatu organisasi yang kukuh, berpengaruh dan berkesan. Oleh itu, kumpulan dialek dan wilayah yang sama menjadi kriteria umum yang logik untuk menubuhkan suatu *huiguan*.⁷ Pemimpin *huiguan* lazimnya terdiri daripada kelas pedagang kerana mereka mempunyai pengaruh yang kuat dalam kegiatan sosioekonomi.

***Huiguan-huiguan* yang Ditubuhkan di Bentong Semasa Zaman Pentadbiran British**

Di Bentong, *huiguan* yang paling awal ditubuhkan ialah Persatuan Dewan Perniagaan Cina Bentong dan seterusnya ialah Persatuan Kwangsi Bentong dan Persatuan Dewan Perhimpunan Cina Bentong. Ketiga-tiga *huiguan* tersebut amat berpengaruh dalam masyarakat Bentong kerana memainkan peranan penting dalam memberi kebajikan dan bantuan kepada komuniti Cina dari sudut sosial dan ekonomi semasa zaman pentadbiran British. Persatuan Dewan Perniagaan Cina yang ditubuhkan pada tahun 1909 merupakan *huiguan* pertama di Bentong. Matlamat utama persatuan ini ialah menjaga dan mempertahankan kebajikan peniaga, pemilik ladang dan pelombong Cina.⁸ Selain daripada menyatupadukan para peniaga di Bentong, Dewan Perniagaan Cina Bentong juga berperanan sebagai platform untuk saling menukar maklumat dan informasi antara peniaga. Menerusi pertubuhan *huiguan* ini, para peniaga Bentong dapat bertukar maklumat dengan peniaga Cina di seluruh Tanah Melayu dan juga di negara China. Hal ini dapat memperkuat rangkaian perniagaan Cina Bentong.

Persatuan Kwangsi Bentong pula merupakan persatuan dialek Cina yang terawal ditubuhkan di Bentong, iaitu ditubuhkan pada tahun 1910. Walaupun orang Kwangsi bukan puak yang terawal datang ke Bentong, tetapi bilangannya adalah lebih ramai daripada puak-puak lain. Melalui bilangan ahli yang ramai dan pengurusan yang baik, Persatuan Kwangsi Bentong menjadi *huiguan* yang berpengaruh di Bentong. Matlamat utama penubuhan persatuan tersebut bertujuan menyatupadukan orang Kwangsi dan menjaga keselamatan serta kebajikan mereka.⁹ Masyarakat Kwangsi sentiasa dianggap sebagai golongan bawah dan dipandang rendah dalam kalangan suku kaum Cina kerana mereka kebanyakannya bekerja sebagai buruh lombong, pemikul timah, pembersih hutan, buruh estet, pemotong rumput, petani dan penoreh getah. Tambahan pula, orang Kwangsi kebanyakannya tinggal di kawasan pedalaman dan gunung menyebabkan mereka kurang berkomunikasi dengan orang Kwangsi lain. Oleh itu, mereka kurang mendapat bantuan apabila menghadapi masalah, terutamanya pembulian daripada suku kaum lain. Selain itu, sikap orang Cina yang suka berpuak-puak mengikut dialek dan tempat asal menyebabkan orang Kwangsi sentiasa dipulau dan dibuli oleh suku kaum lain. Maka, pemimpin-pemimpin Kwangsi menubuhkan Persatuan Kwangsi Bentong untuk menyelesaikan masalah kekurangan komunikasi antara orang Kwangsi dan pembulian.¹⁰

Persatuan Dewan Perhimpunan Cina Bentong didirikan oleh 5 suku kaum Cina, iaitu Kantonis, Kwangsi, Hakka, Hokkien dan Hainan pada tahun 1914. Matlamat penubuhan adalah untuk mengurangkan pergeseran antara suku kaum Cina dan menyatupadukan komuniti Cina. Persatuan tersebut dapat mewakili masyarakat Cina Bentong tanpa mengira dialek dan tempat asal dan pertubuhan ini dianggap sebagai organisasi tertinggi masyarakat Cina Bentong.¹¹ Pembinaan dewan

⁶ Him, M. L. *Historical Development of the Chinese Consolidated Benevolent Association/Huiguan System*. Hlm. 15.

⁷ Ibid. Hlm. 16.

⁸ Wendong Huiguan Shilue [Sejarah Huiguan-huiguan Bentong]. *Wendong Huaren Dahuitang 100 Zhounian Jinian Tekan* [Majalah Ulang Tahun Ke-100 Dewan Perhimpunan Cina Bentong]. Liuxiuxiang Shuju. Bentong. 2014. Hlm. 152.

⁹ Wendong Guangxi Huiguan de Youlai [Asal Usul Persatuan Kwangsi Bentong]. *Wendong Guangxi Huiguan Diyiqi Jinian Tikan* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama]. Liu Pustaka. Bentong. 1960. Hlm. 11.

¹⁰ Wendong Guangxi Huiguan de Youlai [Asal Usul Persatuan Kwangsi Bentong]. Hlm. 11.

¹¹ Loke, Z. P. *Wendong Huaren Shetuan* [Persatuan Cina Bentong]. *Huaren Dahuitang Tekan* [Majalah Dewan Perhimpunan Cina Bentong]. Liu Pustaka. Bentong. 1999. Hlm. 58.

perhimpunan Cina mendapat sokongan kewangan daripada peniaga, pelombong dan pemilik ladang. Buruh-buruh Cina juga mendermakan sebahagian daripada gaji mereka kepada pembinaan bangunan dewan perhimpunan Cina. Tambahan pula, kerajaan British memberi tanah yang seluas 5 buah kedai rumah di bandar Bentong secara percuma kepada masyarakat Cina untuk dijadikan lokasi bangunan dewan perhimpunan Cina Bentong.¹² Dewan Perhimpunan Cina berfungsi sebagai tempat perbincangan soal komuniti Cina dan tempat berkumpul kepada komuniti Cina semasa hari perayaan.

Selain ketiga-tiga *huiguan* yang berpengaruh ini, terdapat 8 buah *huiguan* juga ditubuhkan semasa pentadbiran British, iaitu Persatuan Pengurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San, Persatuan Eng Choon, Persatuan Ko Kong Chow, Persatuan Hakka Bentong, Persatuan Wui Neng, Persatuan Keturunan Lai Pahang dan Persatuan Khoo Seng Tong Pahang. Persatuan Eng Choon yang merupakan *huiguan* yang berdasarkan tempat asal ditubuhkan pada tahun 1930. Daerah Eng Choon adalah kawasan gunung kecil di bawah bidang kuasa Quanzhou, wilayah Fukien. Orang Eng Choon biasanya menjalankan perniagaan jual beli bijih timah dan getah serta membuka kedai runcit di Bentong. Bilangan orang Eng Choon Bentong walaupun tidak ramai, tetapi mereka kebanyakannya agak kaya. Persatuan Eng Choon menyewa rumah kedai di Jalan Loke Yew, bandar Bentong untuk menjadikan rumah persatuan mereka. Majlis perkahwinan orang Eng Choon dan hari perayaan lazimnya dijalankan di Rumah Persatuan Eng Choon.¹³

Persatuan Pengurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San ditubuhkan pada tahun 1929. Persatuan ini bertujuan untuk menguruskan perkara pengebumian dan perkuburan orang Kantonis dan Kwangsi serta menjaga kebersihan dan kekemasan kawasan bukit perkuburan. Perkuburan Leung Kwong Yee San dibinakan pada tahun 1909, ia terletak berhadapan dengan Kuil Kwangfu.¹⁴ Perkuburan tersebut hanya seluas 5 ekar. Oleh sebab bilangan orang Kwangsi dan orang Kantonis adalah agak ramai di Bentong, maka tanah perkuburan tersebut tidak cukup untuk menampung bilangan mayat yang semakin bertambah. Untuk menyelesaikan masalah tersebut, kerajaan British memberikan tanah lain yang lebih besar yang terletak di tepi sungai Chamang kepada masyarakat Kwangsi dan Kantonis sebagai tanah perkuburan baru.¹⁵

Dengan makam yang semakin banyak di Perkuburan Leung Kwang Yee San, Persatuan Pengurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San telah ditubuhkan untuk menguruskan segala perkara pengebumian dan kebersihan perkuburan. Persatuan tersebut tidak mempunyai rumah persatuan. Sumber kewangan biasanya daripada dermaan keluarga-keluarga orang meninggal dunia dan *huiguan* lain. Kerja utama persatuan tersebut membantu orang Kwangsi atau Kantonis yang meninggal dunia mengaturkan perkara pengebumian seperti upacara pengebumian, keranda, batu nisan dan kubur. Segala perbelanjaan pengebumian ditanggung oleh keluarga orang meninggal. Sebagai balasan kepada bantuan yang dibekalkan, keluarga orang meninggal biasanya memberi dermaan berdasarkan keupayaan mereka kepada Persatuan Pengurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San. Selain itu, persatuan tersebut juga bertanggungjawab dalam memotong rumput dan membersihkan tanah perkuburan Kwangdong dan Kwangsi supaya memudahkan orang Kwangsi dan Kantonis menyembah orang yang meninggal dunia.¹⁶

Persatuan Ko Kong Chow yang ditubuhkan pada tahun 1935 adalah *huiguan* berdasarkan tempat asal. Ia mengumpulkan orang Cina yang berasal dari daerah Heshan, Xinhui, Hoiping, Taishan, Enping dan Chixi di wilayah Guangdong. Matlamat utama Persatuan Ko Kong Chow bertujuan

¹² *Wendong Huaren Kaibushi* [Sejarah Orang Cina Dalam Penerokaan Bentong]. *Wendong Huaren Dahuitang 100 Zhounian Jinian Tekan* [Majalah Ulang Tahun Ke-100 Dewan Perhimpunan Cina Bentong]. Liuxiuxiang Shuju. Bentong. 2014. Hlm. 69.

¹³ *Wendong Huiguan Shilue* [Sejarah *Huiguan-huiguan* Bentong]. Hlm.168.

¹⁴ Kuil Kwangfu merupakan kuil Hsien Szu Shi Yeh yang dibinakan pada tahun 1880. Ia adalah kuil yang terawal dibinakan di Bentong. Sebelum tahun 1901, ia bukan sahaja berfungsi sebagai tempat pemujaan para pelombong, tetapi juga adalah pusat perubatan buruh Cina. Bomoh-bomoh di kuil Kwangfu membekalkan perawatan dan ubat tradisional kepada buruh-buruh. Selepas penyakit epidemik dihapuskan, kuil ini dibina semula oleh Loke Yew untuk menunjukkan kesyukuran doa. Kuil Kwangfu sentiasanya merupakan tempat pemujaan terpenting kepada komuniti Cina di Bentong. Untuk maklumat lanjut, sila rujuk Loke, Z. P. (1999). *Wendong Guangfumiao* [Kuil Kwangfu Bentong]. *Huaren Dahuitang Tekan* [Majalah Dewan Perhimpunan Cina Bentong]. Liu Pustaka. Bentong. 1999. Hlm 63-64.

¹⁵ *Laporan tahunan Pengurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San*. 1929. Hlm. 7.

¹⁶ *Wendong Huiguan Shilue* [Sejarah *Huiguan-huiguan* Bentong]. 2014. Hlm. 212.

menjaga kebijakan orang Cina setempat terutamanya sinkeh. Selain menjaga kebijakan ahlinya, persatuan tersebut juga memainkan peranan penting dalam mengembangkan budaya opera kantonis di Bentong. Persatuan Ko Kong Chow menyediakan tempat dan jurulatih yang cemerlang untuk melatih rombongan Opera Kantonis. Ia menggalakkan ahli-ahli yang berminat dalam opera Kantonis menyertai rombongan tersebut supaya dapat menyebarkan budaya opera Kantonis.¹⁷

Persatuan Hakka Bentong didirikan pada tahun 1940 dan rumah persatuan terletak di Jalan Loke Yew, bandar Bentong. Persatuan tersebut ditubuhkan kerana menerima panggilan daripada *Nanyang Khek Community Guild* di Singapore kepada semua orang Hakka Tanah Melayu bagi menubuhkan *huiguan* Hakka di tempat masing-masing supaya memudahkan perhubungan antara orang Hakka.¹⁸ Selain itu, Persatuan Wui Neng yang ditubuhkan pada tahun 1945, ialah persatuan yang mengumpulkan orang Cina yang berasal dari daerah Sihui dan Guangning di wilayah Guangdong. Wui Neng adalah nama singkatan bagi daerah Sihui dan Guangning di wilayah Guangdong. Orang Wui Neng lebih lewat datang ke Bentong berbanding dengan puak-puak Cina lain, lazimnya datang pada tahun 1930-an. Mereka merupakan suku kaum minoriti di Bentong dan biasanya menetap di Chamang dan Ulu Perting. Orang Wui Neng pakar dalam bidang pembinaan, mereka kebanyakannya bekerja sebagai buruh binaan rumah.¹⁹

Di samping itu, Persatuan Wong See Kong Har Tong Bentong yang mengumpulkan orang Cina nama keluarga *Wong* telah ditubuhkan pada tahun 1941. Tambahan pula, Persatuan Keturunan Lai Pahang yang didirikan pada tahun 1953 bertujuan menjaga kebijakan orang Cina nama keluarga Lai di Bentong. Persatuan Khoo Seng Tong Pahang (1957) pula, anggotanya terdiri daripada orang Cina yang keturunan Liu, Guan, Zhong dan Zhao.

Kepentingan *Huiguan* Terhadap Komuniti Cina

Oleh sebab kerajaan British kurang mengambil berat terhadap perkara agama, kepercayaan dan kebijakan komuniti Cina, maka *huiguan* merupakan tonggak utama bagi komuniti Cina. *Huiguan* Bentong bukan sahaja berperanan dalam menjaga kebijakan dan kesejahteraan Cina, bahkan juga mempunyai sedikit kuasa autonomi untuk menyelesaikan salah faham dan pergaduhan orang Cina supaya mengekalkan ketenteraman komuniti Cina. Organisasi ini juga penting dalam mengekalkan tradisi, adat dan kepercayaan masyarakat Cina. Tambahan pula, *huiguan* juga memberi sumbangan kepada pembangunan sosioekonomi Cina dengan mengurangkan masalah pengangguran, kesakitan dan kemiskinan orang Cina dengan menjadi saluran kepada orang Cina untuk mencari peluang pekerjaan dan membekalkan kemudahan kesihatan. Penawaran kebijakan serta penganjuran aktiviti kepercayaan kepada anggota bergantung kepada saiz dan kuasa kewangan *huiguan*. Bagi *huiguan* yang saiznya kecil dan kuasa kewangannya yang lemah, mereka hanya mampu membekalkan sedikit bantuan kebijakan dan menganjurkan aktiviti kepercayaan secara kecil-kecilan, manakala bagi *huiguan* yang besar dan kuasa kewangan tinggi, mereka dapat memenuhi keperluan ahlinya seperti membekalkan kemudahan kesihatan, menguruskan upacara pengebumian secara percuma dan menyediakan pelbagai aktiviti rekreasi.²⁰

Secara umumnya, *Huiguan* memainkan peranan penting dalam membekalkan fungsi tradisi dan kepercayaan, fungsi kebijakan serta fungsi timbang tara kepada komuniti Cina Bentong. Bagi melaksanakan fungsi tradisi dan kepercayaan, *huiguan* berdasarkan keturunan, dialek dan tempat asal hendaklah mengadakan aktiviti kepercayaan, pemujaan dewa-dewi serta roh nenek moyang dan menganjurkan upacara perayaan *Ching Ming* dan *Zhong Yuan*. *Huiguan-huiguan* Bentong juga melaksanakan fungsi kebijakan kepada orang Cina seperti membantu sinkeh mendapat peluang pekerjaan, membekalkan tempat penginapan sementara, menguruskan perkara perkahwinan dan pengebumian, menyediakan kemudahan kesihatan dan aktiviti rekreasi serta perkhidmatan penyimpanan wang. Tambahan pula, *huiguan* berperanan dalam fungsi timbang tara demi menyelesaikan pergaduhan dan persengketan antara orang Cina.

¹⁷ Ibid. Hlm. 174-175.

¹⁸ Ibid. Hlm. 164.

¹⁹ Ibid. Hlm. 176.

²⁰ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 43.

Fungsi *Huiguan* dalam Tradisi, Adat Resam dan Kepercayaan

Setiap dialek dan suku kaum Cina mempunyai adat resam dan kepercayaan yang tersendiri. Walaupun mereka berada di Tanah Melayu, mereka masih berusaha mengekalkan adat dan kepercayaan mereka. Oleh itu, selain menjaga kebajikan dan keselamatan anggota, *huiguan* dialek dan tempat asal juga penting dalam mengekalkan adat resam dan tradisi serta upacara keagamaan dalam kalangan orang Cina. Adat dan amalan tradisi ini berkait rapat dengan ajaran Konfusius yang menegaskan tanggungjawab seseorang anak kepada ibu bapa. Walaupun seseorang itu jauh merantau, tanggungjawabnya kepada ibu bapa dalam menjalankan upacara pemujaan ke atas nenek moyang dan dewa mesti terus dilakukan. Upacara ini memperkuuh lagi pertalian seseorang terhadap tempat asal atau tempat lahirnya.²¹ *Huiguan* jenis suku pula yang dibentuk oleh mereka yang mempunyai nama keluarga yang sama dan mendakwa mereka daripada keturunan nenek moyang yang sama, juga penting dalam mengamalkan adat resam tradisional terutamanya dalam hal pemujaan roh nenek moyang, sambutan perayaan dan pengurusan kematian.²²

Walaupun setiap suku, dialek dan tempat asal mempunyai kepercayaan dan dewa-dewi yang tersendiri dan berbeza, tetapi kuil dan tokong Cina kebanyakannya menyembah dewa-dewi yang popular dan umum. Untuk memudahkan orang Cina memujakan dewa tersendiri, *huiguan* mengadakan aktiviti-aktiviti kepercayaan, pemujaan dan perayaan di rumah persatuan. Terdapat juga sesetengah *huiguan* terutamanya kumpulan suku dan dialek yang minoriti meletakkan patung dan altar dewa-dewi di rumah persatuan demi memudahkan ahli-ahlinya membuat ibadat.²³ Aktiviti kepercayaan dan pemujaan ini amat penting kepada orang Cina kerana mereka harap mendapat berkat dewa-dewi supaya mereka boleh selamat, tuah dan semuanya berjalan lancar semasa mencari rezeki di seberang laut.

Selain menyembah dewa-dewi, komuniti Cina juga mementingkan pemujaan nenek moyang. Perayaan *Ching Ming* dan *Zhong Yuan* merupakan perayaan yang penting kepada komuniti Cina untuk memuja nenek moyang dan roh orang mati. Perayaan *Ching Ming* jatuh pada bulan April mengikut kalender Cina. Perayaan ini merupakan hari memuja nenek moyang serta menziarahi dan membersihkan kubur nenek moyang dan orang tersayang. Perayaan *Zhong Yuan* pula jatuh pada bulan Julai adalah perayaan hantu, iaitu hari penyembahan roh-roh mati. Kedua-dua perayaan ini penting bagi orang Cina kerana kasih sayang terhadap ibu bapa adalah terpenting dalam pendidikan Cina, orang Cina hendak memuja roh ibu bapa sekurang-kurangnya dua kali setahun selepas ibu bapa meninggal dunia.

Selain itu, dalam pendidikan Cina, orang Cina diajar supaya jangan melupakan asal usul sendiri. Dengan adanya kedua-dua perayaan ini, orang Cina dapat sentiasa mengingati nenek moyang dan asal usul sendiri.²⁴ Tambahan pula, orang Cina mementingkan penyembahan roh-roh mati semasa kedua-dua perayaan tersebut kerana buruh-buruh Cina amat bimbang berlakunya keadaan tiada orang menyembah roh mereka apabila mati di seberang laut. Untuk melegakan perasaan takut dalam kalangan buruh Cina dan juga memudahkan pemujaan nenek moyang, setiap *huiguan* menjalankan upacara perayaan *Ching Ming* dan *Zhong Yuan* di tanah kubur dan rumah persatuan setiap tahun.²⁵

Di Bentong, semua *huiguan* kecuali Persatuan Dewan Perhimpunan Cina dan Persatuan Dewan Perniagaan Cina, mengadakan upacara *Ching Ming* dan *Zhong Yuan* setiap tahun.²⁶ *Huiguan*, terutamanya *huiguan* jenis suku kebanyakannya mempunyai perkuburan klan dan dialek tersendiri supaya nenek moyang dan roh-roh ahli mati yang tidak mempunyai keluarga dapat menikmati

²¹ Faezah Kassim. Perkembangan Persatuan Tiga Kaum Utama Di Tanah Melayu Sebelum Perang Dunia Kedua. Jurnal Sultan Alauddin Sulaiman Shah, Vol 4. Bil 1. 2017. Hlm. 197.

²² *Ibid.*

²³ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 42.

²⁴ *Ibid.* Hlm. 33.

²⁵ *Ibid.* Hlm. 42.

²⁶ Wendong Huiguan Shilue [Sejarah Huiguan-huiguan Bentong]. Hlm.150.

penyembahan.²⁷ *Huiguan-huiguan* biasanya meminta ahli-ahlinya memberi sedikit dermaan wang, bahan sembahyang atau makanan dalam upacara-upacara tersebut. Semasa hari upacara perayaan *Ching Ming* dan *Zhong Yuan*, ahli-ahli *huiguan* kumpul bersama di tanah kubur untuk menziarahi dan menyembah nenek moyang serta ahli-ahli yang sudah meninggal dunia. Ahli-ahli bekerjasama membersihkan kubur; menghidangkan pelbagai makanan, teh dan arak di depan kubur; mengadakan ritual serta penyembahan kolektif.²⁸

Selepas habisnya upacara di tanah kubur, majlis jamuan makan diadakan di rumah persatuan. Dalam jamuan tersebut, ahli-ahli dihidangkan dengan pelbagai makanan tradisional termasuk daging khinzir, ayam dan itik yang pernah disembahkan kepada nenek moyang dalam ritual pemujaan sebelum itu.²⁹ Upacara dan jamuan perayaan *Ching Ming* dan *Zhong Yuan* tersebut merupakan aktiviti tahunan yang besar bagi komuniti Cina. Upacara ini bukan sahaja membolehkan mereka memuja nenek moyang dan menikmati makanan yang enak, malahan memberi peluang kepada mereka untuk bergaul dengan ahli-ahli lain. Melalui aktiviti tradisi ini, komuniti Cina dapat menghasilkan perasaan kekitaan dan seterusnya meningkatkan keintiman antara satu sama lain.³⁰ Selain itu, *huiguan* juga meraikan perayaan Tahun Baru Cina, *Dongzhi*, *Duanwu*, dan perayaan kuih bulan dengan mengadakan aktiviti penyambutan seperti majlis jamuan demi mengekalkan tradisi orang Cina dan mengeratkan hubungan anggota.

Fungsi *Huiguan* dalam Kebajikan

Huiguan penting dalam membekalkan kebajikan kepada orang Cina terutamanya semasa pentadbiran British. Ia membekalkan tempat penginapan sementara dan peluang pekerjaan, menguruskan perkara perkahwinan dan pengebumian ahli, menyediakan kemudahan kesihatan dan aktiviti rekreasi kepada anggotanya. Walaupun *sinkeh* yang berhijrah ke seberang laut biasanya merupakan buruh kontrak dan kerja mereka ditetapkan oleh majikan semasa mereka sampai ke destinasi, tetapi masih terdapat sesetengah *sinkeh* merupakan buruh bebas. Mereka lazimnya pergi ke *huiguan* untuk mendapatkan peluang pekerjaan, sebaik sahaja mereka sampai ke destinasi supaya *huiguan* membantu mereka berhubung dengan *laokeh* dan majikan yang dapat membekalkan peluang pekerjaan.³¹ Tambahan pula, *huiguan* Cina merupakan tempat orang Cina menyampai dan menerima pelbagai mesej termasuk mesej tentang kekosongan kerja. Oleh itu, *sinkeh* dan orang Cina yang menganggur lebih mudah mendapat kerja melalui *huiguan*.

Selain itu, *huiguan* seperti Persatuan Kwangsi Bentong, Persatuan Ko Kong Chow, Persatuan Wui Neng, Persatuan Hakka Bentong Pahang dan Persatuan Wong See Kong Har Tong juga membekalkan tempat penginapan sementara kepada *sinkeh* dan anggotanya. *Sinkeh* yang tidak dibekalkan tempat penginapan oleh majikannya atau belum mendapat tempat tinggal boleh menginap di *huiguan* secara sementara. Anggota dan orang Cina sama suku kaum atau tempat asal yang datang dari tempat lain juga boleh menginap di rumah persatuan. Mereka biasanya dibekalkan sebuah bilik merebak tikarnya dan bekalan air serta alat memasak.³² Orang Cina dari kawasan pedalaman dalam perjalanan balik ke China, atau buruh yang selesai suatu pekerjaan dan mencari kerja baharu, juga boleh mendapat tempat penginapan sementara di *huiguan*.³³

Tambahan pula, orang Cina yang bekerja sebagai buruh getah, petani dan buruh lombong biasanya tinggal di kawasan pedalaman, kawasan pinggiran, gunung, dan estet yang berjarak jauh dari bandar. Mereka perlu mengambil masa yang agak panjang untuk pergi ke bandar, maka mereka biasanya hendak menginap beberapa hari di bandar untuk menjual hasil tanaman, getah dan timah

²⁷ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 81.

²⁸ Ibid; Huiguan Zhineng Yu Huodong [Fungsi dan Aktiviti Huiguan]. *Wendong Guangxi Huiguan Diyiqi Jinian Tikan* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama]. 1960. Hlm. 21.

²⁹ Laporan tahunan Persatuan Kwangsi Bentong. 1950. Hlm 12.

³⁰ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 43.

³¹ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 44.

³² Him, M. L. *Historical Development of the Chinese Consolidated Benevolent Association/Huiguan System*. Hlm. 19.

³³ Ibid. .

serta membeli barang harian.³⁴ Maka, *huiguan* biasanya menyediakan beberapa bilik kepada mereka sebagai tempat penginapan sementara. Antaranya, Persatuan Kwangsi Bentong memperluaskan rumah persatuannya demi membekalkan bilik tumpangan yang lebih besar kepada ahlinya. Bilik tumpangan tersebut diberi keutamaan kepada ahli-ahli wanita dan juga ahli pasangan yang baru berkahwin. Pasangan yang baharu berkahwin yang masih tidak mempunyai rumah sendiri diberi layanan khas untuk menginap di bilik tumpangan tersebut selama seminggu supaya mereka dapat menikmati bulan madu yang pendek.³⁵ Tambahan pula, berpuluhan-puluhan katil juga disediakan di rumah persatuan supaya ahli, terutamanya lelaki boleh menginap di dewan aktiviti pada waktu malam.³⁶

Di samping itu, *huiguan* juga menguruskan perkara perkahwinan dan pengebumian orang Cina. Majlis perkahwinan Cina biasanya diadakan di rumah *huiguan* kerana mereka boleh mendapat pelbagai bantuan daripada ahli lain dan lokasi rumah *huiguan* yang terletak di bandar dapat memudahkan kedatangan para tetamu. *Huiguan* sentiasa membantu ahli-ahlinya mengurus majlis perkahwinan mengikut tradisi suku kaum masing-masing. Pemimpin *huiguan* pula membantu pengantin mempersiapkan majlis perkahwinan dan menjadi saksi perkahwinan ahlinya.³⁷ Selain majlis perkahwinan ahli, *huiguan* juga bertanggungjawab dalam membantu ahlinya menguruskan perkara pengebumian. Adat pengebumian orang Cina berbeza mengikut dialek, tempat asal, agama dan kepercayaan. Oleh itu, keluarga si mati biasanya meminta *huiguan* jenis suku, dialek atau tempat asal menguruskan upacara pengebumian. Upacara pengebumian orang Cina yang rumit memerlukan bantuan *huiguan* untuk memastikan proses ritual pengebumian dijalankan dengan lancar.

Rumah *huiguan* sentiasa dijadikan tempat upacara pengebumian apabila terdapat ahlinya meninggal dunia. Ahli lain juga membantu keluarga si mati dalam perkara penyediaan keranda, wang neraka, papan roh, batu nisan, ritual dan penghiasan tempat; mencari tanah perkuburan yang sesuai, dan menghantar ahli yang meninggal dunia ke tanah perkuburan.³⁸ Untuk meringankan beban keluarga si mati dalam membayai kos pengebumian, *huiguan* biasanya memberi sedikit bantuan kewangan kepada mereka dan membantu mereka mengutip derma daripada ahli-ahli lain.³⁹ Bagi ahli yang tiada keluarga di Bentong, *huiguan* biasanya membantu mereka menguruskan segala perkara pengebumian dengan menggunakan wang yang mereka tinggalkan. Jika wang tersebut memang tidak cukup untuk perbelanjaan pengebumian, bakinya dibayar oleh *huiguan*.⁴⁰

Selain *huiguan* dialek, keturunan dan tempat asal, Persatuan Jawatankuasa Pergurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San juga berperanan penting dalam menguruskan pengebumian orang Kantonis dan Kwangsi Bentong serta menjaga tanah perkuburan Kwangdong dan Kwangsi. Persatuan ini mengikut permintaan, harta yang ditinggalkan oleh orang mati dan wang derma yang dikutip untuk menguruskan batu nisan dan tanah kubur orang mati. Persatuan ini juga bertanggungjawab mengangkat keranda dari tempat ritual ke tanah perkuburan dengan menggunakan troli kayu.⁴¹ Persatuan tersebut membahagikan tanah kubur kepada dua jenis, iaitu *feng shui* (kedudukan kubur) yang cemerlang adalah lebih mahal dan *feng shui* yang biasa murah demi memenuhi permintaan masyarakat Kwangsi dan Kantonis. Bagi orang Kantonis dan Kwangsi yang miskin dan tiada keluarga pula, persatuan tersebut membekalkan perkhidmatan perkuburan secara ringkas dan percuma.⁴²

Sesetengah *huiguan* juga menyediakan kemudahan kesihatan kepada anggotanya. Fungsi pembekalan kemudahan kesihatan perlu bergantung kepada saiz dan kedudukan kewangan *huiguan*. Kebanyakan *huiguan* hanya mampu menyediakan ubat biasa dan alat pertolongan cemas di rumah

³⁴ Mo, D. Y. Sinke Shiqi de Huiyi. [Kenangan Sinkeh]. *Wendong Guangxi Huiguan Diyiqi Jinian Teken* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama]. Liu Pustaka. Bentong. 1960. Hlm. 14.

³⁵ Orang Kwangsi kebanyakannya merupakan golongan bawahan, maka mereka biasanya hanya mampu menyewa bilik atau rumah. Oleh itu, persatuan telah membekalkan perkhidmatan penginapan kepada pasangan yang baru berkahwin. Untuk maklumat lanjut, sila rujuk *Huiguan Zhineng Yu Huodong* [Fungsi dan Aktiviti *Huiguan*]. Hlm. 24.

³⁶ Mo, D. Y. Sinke Shiqi de Huiyi. [Kenangan Sinkeh]. Hlm. 15.

³⁷ *Wendong Huiguan Shilue* [Sejarah *Huiguan-huiguan* Bentong]. Hlm. 168.

³⁸ *Wendong Huiguan Shilue* [Sejarah *Huiguan-huiguan* Bentong]. Hlm. 169.

³⁹ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 44.

⁴⁰ Mo, D. Y. Sinke Shiqi de Huiyi. [Kenangan Sinkeh]. Hlm. 15.

⁴¹ *Laporan Tahunan Pengurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San*. 1933. Hlm 3.

⁴² *Ibid.* Hlm. 4.

persatuan sebagai bantuan kecemasan terhadap anggota-anggotanya.⁴³ Bagi sesetengah *huiguan* yang besar dan mempunyai kedudukan kewangan yang mantap, seperti Persatuan Kwangsi Bentong, organisasi ini telah membuka pusat penyembuhan untuk menjaga pesakit.⁴⁴ Pada zaman pentadbiran British, kebanyakan pesakit tidak mendapat rawatan sempurna kerana faktor kemiskinan dan kekurangan kemudahan hospital yang tidak dapat menampung pesakit yang ramai. Maka, pembukaan pusat penyembuhan dapat membekalkan tempat tinggal dan jururawat kepada ahli pesakit supaya mereka sembuh daripada penyakit.⁴⁵

Persatuan Kwangsi Bentong merupakan satu-satunya *huiguan* yang membuka pusat penyembuhan untuk membekalkan tempat perawatan dan pemulihan kepada ahli pesakit di Bentong. Pemimpin *huiguan* mendapati bahawa ramai pesakit Kwangsi tidak mendapat rawatan daripada hospital awam kerana Hospital awam Bentong menghadapi masalah kekurangan katil pesakit. Oleh itu, pemimpin Persatuan Kwangsi memohon kepada kerajaan untuk mendapat suatu tanah seluas 2 hektar yang berdekatan dengan hospital awam demi membina rumah kebajikan supaya menjadikan pusat rawatan dan penyembuhan kepada ahlinya.⁴⁶ Permohonan tanah tersebut diluluskan pada tahun 1956 dan rumah kebajikan siap dibina pada tahun berikutnya.⁴⁷

Pesakit yang merupakan ahli persatuan Kwangsi Bentong diberi keutamaan menginap di rumah kebajikan secara percuma, manakala pesakit yang bukan ahli juga boleh menikmati perkhidmatan tersebut dengan syarat membuat bayaran. Pihak pengurusan rumah kebajikan merupakan ahli jawatankuasa *huiguan* dan pegawai kementerian kesihatan. Rumah kebajikan mempunyai bilik tidur pesakit, bilik kecemasan dan bilik mayat. Tambahan pula, bekalan air dan elektrik serta alat memasak juga disediakan kepada para pesakit. Doktor dari hospital awam pergi ke rumah kebajikan ini setiap hari untuk memberi rawatan dan memeriksa keadaan pesakit. Pihak pengurusan juga memberi perubatan percuma kepada pesakit miskin.⁴⁸

Selain itu, aktiviti rekreasi dan hiburan juga disediakan oleh *huiguan* kepada orang Cina supaya menghilangkan kebosanan dalam kalangan buruh Cina dan mengurangkan pergantungan orang Cina terhadap tabiat buruk seperti perjudian dan pelacuran.⁴⁹ Masalah perjudian dan pelacuran yang berleluasa dalam kalangan orang Cina telah menimbulkan ramai keluarga Cina berpecah, kemiskinan dan muflis. Untuk mengurangkan masalah-masalah tersebut, pertubuhan *huiguan* menyediakan aktiviti rekreasi dan hiburan di rumah persatuan supaya ahli-ahlinya dapat berkumpul di rumah persatuan demi mengisi masa lapang. *Huiguan* biasanya menyediakan bilik bacaan akhbar, permainan catur cina, aktiviti menyanyi dan hari interaksi untuk mengisikan masa lapang para anggota dan juga mengeratkan hubungan anggota. Persatuan Dewan Perhimpunan Cina telah menyewa dewannya untuk dijadikan panggung opera Kantonis dan panggung wayang demi membekalkan tempat hiburan kepada masyarakat Cina Bentong.⁵⁰ Tambahan pula, Persatuan Ko Kong Chow mengadakan kelas Opera Kantonis bagi ahli-ahli yang berminat dengan pembelajaran opera Kantonis dan kadangkala mengadakan persembahan opera Kantonis di rumah persatuan.⁵¹ Persatuan Wui Neng pula menyediakan kelas tarian singa untuk warga ahlinya yang berminat.⁵²

Di samping itu, Persatuan Kwangsi Bentong membekalkan suatu kebajikan yang unik kepada masyarakat Cina Bentong, iaitu perkhidmatan penyimpanan wang. Oleh sebab perkhidmatan bank masih belum wujud di Bentong pada semasa pentadbiran British, maka Persatuan Kwangsi Bentong menubuhkan Bahagian Tabung Simpanan pada tahun 1938 untuk menolong ahlinya menjaga wang

⁴³ Mo, D. Y. Sinke Shiqi de Huiyi. [Kenangan Sinkeh]. 1960. Hlm. 16.

⁴⁴ Liu, C.H. *Pengheng Huazhushi Ziliao Kuangpian* [Maklumat Sejarah Kaum Cina Pahang]. Gabungan Persatuan-persatuan China Pahang. Kuantan. 1992. Hlm. 63.

⁴⁵ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 44.

⁴⁶ Wendong Guangxi Huiguan Fulyuan [Pusat Penyembuhan Persatuan Kwangsi Bentong]. *Wendong Guangxi Huiguan Diyiqi Jinian Tikan* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama]. Liu Pustaka. Bentong. 1960. Hlm. 80.

⁴⁷ Zhao, H. M. *Guangxiji Haiwai Shetuan Yanjiu* [Kajian Tentang Persatuan Kwangsi Seberang Laut]. *Bagui Qiaokan*. 1994. Hlm. 9.

⁴⁸ Wendong Guangxi Huiguan Fulyuan [Rumah Kebajikan Persatuan Kwangsi Bentong]. Hlm. 80.

⁴⁹ Wendong Huaren Kaibushi [Sejarah Orang Cina Dalam Penerokaan Bentong]. Hlm 71.

⁵⁰ *Ibid.*

⁵¹ Wendong Huiguan Shilue [Sejarah Huiguan-huiguan Bentong]. Hlm. 174.

⁵² *Ibid.* Hlm. 176.

mereka daripada kehilangan.⁵³ Perkhidmatan tersebut tidak memberi faedah deposit. Sebelum tahun 1948, perkhidmatan ini kurang mendapat sokongan daripada ahlinya kerana masyarakat tradisional Kwangsi percaya bahawa menyimpan wang di rumah sendiri adalah paling selamat.⁵⁴

Perkhidmatan penyimpanan wang mula mendapat sambutan yang baik selepas pengisytiharan darurat pada tahun 1948. Pada masa itu, komuniti Cina ditempatkan di kampung baru. Rumah mereka sentiasa digeledah dan diperiksa oleh anggota keselamatan British. Rumah mereka bukan lagi tempat yang selamat untuk mereka menyimpan wang. Maka, masyarakat Kwangsi menyimpan wang ke Bahagian Tabung Simpanan kerana bimbang akan kehilangan wang semasa anggota keselamatan British memeriksa rumah mereka.⁵⁵ Selain ahlinya, Persatuan Kwangsi Bentong juga membenarkan orang Cina yang bukan ahli menikmati perkhidmatan penyimpanan wang. Memandangkan bilangan orang Cina yang menggunakan perkhidmatan ini semakin meningkat, jumlah wang simpanan ahli-ahli dalam Bahagian Tabung Simpanan mencapai sebanyak 160,000 dolar pada tahun 1949.⁵⁶

Fungsi Timbang Tara

Sebelum kemerdekaan Tanah Melayu, kes sivil seperti pertikaian dan persengketan antara orang Cina kurang dipedulikan oleh kerajaan British. Mereka hendaklah menyelesaikan pertikaian secara peribadi. Komuniti Cina biasanya lebih cenderung meminta bantuan kepada pertubuhan *huiguan* untuk menyelesaikan kes pertikaian mereka. Oleh itu, *huiguan* merupakan organisasi yang mempunyai sedikit kuasa autonomi dalam mengekalkan ketenteraman masyarakat Cina pada zaman pentadbiran British. Organisasi ini sentiasa berperanan sebagai penimbang tara untuk menyelesaikan masalah *persengketaan* yang berlaku antara puak atau antara ahli. Fungsi tersebut agak penting bagi komuniti Cina untuk mengekalkan keharmonian dan perpaduan sesama dialek, puak dan suku. Fungsi timbang tara tersebut bergantung kepada saiz *huiguan* dan pengaruh pemimpinnya. Bagi *huiguan* kecil dan kurang berpengaruh, fungsi timbang tara kurang penting dalam masyarakat Cina kerana keputusannya hanya memberi kesan kepada sebilangan kecil orang Cina, manakala, bagi *huiguan* yang kuat dan mempunyai ramai ahli, fungsi timbang tara agak penting kerana keputusannya mempengaruhi seluruh masyarakat Cina.⁵⁷

Huiguan hanya menerima kes sivil seperti masalah pergaduhan, pertikaian tentang hutang, pertikaian dalam perniagaan (kebanyakannya tentang masalah saham gabungan⁵⁸) dan masalah keluarga. Dalam semua kes pertikaian, plaintiff perlu mendaftarkan aduan dengan *huiguan*. Kemudiannya *huiguan* memanggil pihak yang terlibat dalam pertikaian datang ke rumah persatuan untuk mengadakan perbicaraan di depan panel penimbang tara, yang biasanya terdiri daripada ahli jawatankuasa *huiguan*. Akhirnya, panel penimbang tara membuat keputusan pengadilan selepas membuat penyiasatan dan memahami keseluruhan proses pertikaian melalui keterangan daripada pihak-pihak yang terlibat dan saksi.⁵⁹ Hal ini jelas menunjukkan bahawa *huiguan* pada zaman pentadbiran British kadangkala berfungsi sebagai mahkamah tempatan untuk menyelesaikan pertikaian sivil yang tidak melibatkan kerajaan.⁶⁰

⁵³ *Huiguan Zhineng Yu Huodong* [Fungsi dan Aktiviti Huiguan]. Hlm. 19.

⁵⁴ Zhou Desheng. *Wendong Lishi Diandi* [Sejarah Bentong]. Pusat Sumber Dewan Perhimpunan Cina Bentong. 2000. Hlm. 8.

⁵⁵ *Ibid.* Hlm. 9.

⁵⁶ *Huiguan Zhineng Yu Huodong* [Fungsi dan Aktiviti Huiguan]. Hlm. 20.

⁵⁷ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 45.

⁵⁸ Oleh kerana perkhidmatan pinjaman bank masih belum wujud di Bentong sebelum kemerdekaan Tanah Melayu, maka saham gabungan atau perkongsian telah merupakan suatu bentuk popular dalam kalangan orang Cina yang hanya mempunyai modal kecil. Ia adalah cara yang cepat dan berkesan untuk mengumpul modal perniagaan. Cara saham gabungan membolehkan orang Cina memulakan perniagaan dan juga mengembangkan skala perniagaan mereka. Akan tetapi, pertikaian mudah berlaku kerana orang Cina biasanya tidak mendaftarkan perniagaan berbentuk saham gabungan dengan Kerajaan British. Untuk maklumat lanjut, sila rujuk Yen, C. H. (1991), hlm. 46.

⁵⁹ *Ibid.* Hlm. 47; *Huiguan Zhineng* [Fungsi Huiguan]. Manusrip Persatuan Dewan Perhimpunan Cina. 1949. Hlm. 19.

⁶⁰ Yen, C. H. *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Hlm. 47.

Persatuan Dewan Perhimpunan Cina Bentong biasanya membantu mendamaikan kes pergaduhan dan pertikaian yang berlaku antara kumpulan dialek Cina. Sikap orang Cina yang suka berpuak-puak berdasarkan suku, dialek dan tempat asal telah menyebabkan perselisihan faham, pertikaian dan pergaduhan sentiasa berlaku sesama puak-puak. Kes tersebut tidak dapat diselesaikan oleh *huiguan-huiguan* dialek dan suku kerana orang ramai mencurigai *huiguan-huiguan* tersebut menyebelahi sesama ahli sendiri.⁶¹ Oleh itu, komuniti Cina Bentong lebih cenderung kepada Persatuan Dewan Perhimpunan Cina yang bermatlamat menjaga kepentingan masyarakat Cina tanpa mengira dialek dan suku menjadi penimbang tara bagi kes-kes pertikaian sesama puak. Menurut catatan Persatuan Kwangsi Bentong, fungsi timbang tara ini agak penting bagi masyarakat Kwangsi sebelum zaman penjajahan Jepun, proses mendamaikan kes-kes pertikaian antara orang Kwangsi dan keputusan pengadilannya sentiasa dipatuhi oleh orang Kwangsi. Namun, peranan penimbang tara tersebut tidak berfungsi lagi selepas zaman penjajahan Jepun kerana golongan Kwangsi tidak lagi membawa kes pertikaian ke rumah persatuan.⁶²

Kesimpulan

Secara keseluruhannya, orang Cina Bentong bergantung kepada *huiguan* untuk memenuhi keperluan mereka dari segi sosial, budaya, kepercayaan dan kebaikan. Bantuan dan kebaikan *huiguan* merupakan sokongan material dan rohani kepada orang Cina untuk terus mencari rezeki di Bentong. Persatuan Kwangsi Bentong dan Persatuan Dewan Perhimpunan Cina Bentong yang merupakan *huiguan* yang besar dan mempunyai kuasa kewangan yang lebih tinggi *didapati* memainkan peranan penting dalam menyediakan kebaikan dan fungsi timbang tara kepada masyarakat Cina Bentong. Persatuan Dewan Perniagaan Cina pula juga penting kepada peniaga, pemilik ladang dan pelombong Cina kerana menjadi saluran *sesama* mereka untuk saling menukar maklumat dan informasi supaya memperkuat rangkaian perniagaan Cina Bentong. Walaupun *Huiguan-huiguan* lain yang saiznya lebih kecil kurang dapat membekalkan kebaikan, tetapi pertubuhan ini juga berfungsi penting dalam tradisi, kepercayaan, budaya dan rekreasi suku kaum Cina.

Rujukan

- Cant, R. G. (1973). *A Historical Geography of Pahang*. Monograph of the Malaysian Branch Royal Asiatic Society (MBRAS). Singapore: Times Printers Sdn. Bhd.
- Chan, C. P. (1987). Malai Xiya Wendong de Guangxi Ji Huaqiao Huaren [Orang Cina Kwangsi di Bentong Malaysia]. *Bagui Qiaokan*, hlm 35-38.
- Faezah Kassim. (2017). Perkembangan Persatuan Tiga Kaum Utama Di Tanah Melayu Sebelum Perang Dunia Kedua. *Jurnal Sultan Alauddin Sulaiman Shah*, Vol 4. Bil 1, hlm 188-209.
- Him, M. L. (1987). *Historical Development of the Chinese Consolidated Benevolent Association/Huiguan System*. Chinese America: History and Perspectives.
- Ho, P. T. (1966). *Zhongguo Huiguan Shi Lun* [Kajian Sejarah Tentang Huiguan di China]. Taipei: Taiwan Xuesheng Shuju.
- Huiguan Zhineng* [Fungsi Huiguan]. (1949). Manuskrip Persatuan Dewan Perhimpunan Cina.
- Huiguan Zhineng Yu Huodong* [Fungsi dan Aktiviti Huiguan]. (1960). *Wendong Guangxi Huiguan Diyiqi Jinian Tikan* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama], hlm. 18-24.
- Laporan tahunan Pengurusan Perkuburan Leung Kwong Yee San*. (1929).
- Laporan tahunan Persatuan Kwangsi Bentong*. (1950).
- Liu, C.H. (1992). *Pengheng Huazhushi Ziliao Kuangpian* [Maklumat Sejarah Kaum Cina Pahang]. Kuantan: Gabungan Persatuan-persatuan China Pahang.
- Loke, Z. P. (1999). *Wendong Huaren Shetuan* [Persatuan Cina Bentong]. *Huaren Dahuitang Tekan* [Majalah Dewan Perhimpunan Cina Bentong], hlm 57-62.
- _____. (1999). *Wendong Guangfumiao* [Kuil Kwangfu Bentong]. *Huaren Dahuitang Tekan* [Majalah Dewan Perhimpunan Cina Bentong], hlm 63-64.

⁶¹ Wendong Huiguan Shilue [Sejarah Huiguan-huiguan Bentong]. Hlm. 150

⁶² Huiguan Zhineng Yu Huodong [Fungsi dan Aktiviti Huiguan]. Hlm. 19.

- Mo, D. Y. (1960). Sinke Shiqi de Huiyi. [Kenangan Sinkeh]. *Wendong Guangxi Huiguan Difyiqi Jinian Tekan* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama], hlm. 14-17.
- Wendong Guangxi Huiguan de Youlai [Asal Usul Persatuan Kwangsi Bentong]. (1960). *Wendong Guangxi Huiguan Difyiqi Jinian Tikan* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama], hlm 11-13.
- Wendong Guangxi Huiguan Fuliyuan [Pusat Penyembuhan Persatuan Kwangsi Bentong]. (1960). *Wendong Guangxi Huiguan Difyiqi Jinian Tikan* [Majalah Terbitan Khas Persatuan Kwangsi Bentong Edisi Pertama], hlm 80-82.
- Wendong Huaren Kaibushi [Sejarah Orang Cina Dalam Penerokaan Bentong]. (2014). *Wendong Huaren Dahuitang 100 Zhounian Jinian Tekan* [Majalah Ulang Tahun Ke-100 Dewan Perhimpunan Cina Bentong], hlm. 62-99.
- Wendong Huiguan Shilue [Sejarah Huiguan-huiguan Bentong]. (2014). *Wendong Huaren Dahuitang 100 Zhounian Jinian Tekan* [Majalah Ulang Tahun Ke-100 Dewan Perhimpunan Cina Bentong], hlm. 150-223.
- Yen, C. H. (1991). *Xinma huaren shehui shi* [Sejarah Masyarakat Cina Singapore dan Malaysia]. Beijing: Zhongguo Huaqiao Chuban Gongsi.
- Zhao, H. M. (1994). *Guangxiji Haiwai Shetuan Yanjiu* [Kajian Tentang Persatuan Kwangsi Seberang Laut]. *Bagui Qiaokan*, hlm, 6-10.
- Zhou Desheng. (2000). *Wendong Lishi Diandi* [Sejarah Bentong]. Artikel belum diterbitkan. Pusat Sumber Dewan Perhimpunan Cina Bentong.